

Nr 275.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av 9 och 24 §§ i det av Kungl. Maj:t för riksdagen framlagda förslaget till förordning om värnskatt; given Stockholms slott den 25 augusti 1914.

Under återopande av härvid fogade utdrag av protokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t, som i en den 18 maj 1914 till riksdagen avlåten proposition, nr 85, föreslagit riksdagen antaga ett propositionen bilagt förslag till förordning om värnskatt, med återtagande av samma förslag i vad det avser 9 och 24 §§ i berörda förordning, föreslå riksdagen besluta, att nämnda paragrafer skola erhålla följande lydelse:

9 §.

1 mom. Värnskatten förfaller till betalning under år 1915. Skattskyldig äger dock i så måtto åtnjuta anstånd med värnskattens erläggande, att en tredjedel av värnskatten inbetalas under vart och ett av åren 1915, 1916 och 1917.

2 mom. Därest de ekonomiska förhållandena inom riket därtill föranleda, må Konungen, utan hinder av bestämmelserna i 1 mom., medgiva annan tid och ordning för värnskattens erläggande, dock under iakttagande, att hela värnskatten erlägges före slutet av år 1918.

3 mom. Oberoende därav, att skattskyldig är berättigad till anstånd med värnskattens erläggande, äger skattskyldig vid uppöbördsstämma

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 195 häft. (Nr 275.) 1

år 1915 betala hela värnskattebeloppet och vid senare uppboärsstämma hela den då oguldna delen av samma belopp.

4 mom. Skattskyldig, som i behörig tid och ordning år 1915 erlägger honom påförd värnsskatt i dess helhet, äger åtnjuta avdrag med fem procent av värnsskattens belopp.

5 mom. Om debitering, uppboärd och redovisning av värnsskatt förordnar Konungen.

24 §.

1 mom. Därest för skattskyldig, som i 3 § sägs, skulle på grund av försämrad ekonomisk ställning finnas möta synnerligen stor svårighet att erlägga värnsskatt, äger den prövningsnämnd, som har att besluta i fråga om hans taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, att, på därom av den skattskyldige gjord skriftlig framställning och efter kronombudets skriftligen avgivna yttrande, helt eller delvis eftergiva den del av värnsskatten, som eljest enligt fastställd uppboärsordning skolat ovillkorligen erläggas under det år, prövningsnämnden sammanträder. Framställning, som här avses, skall ingivas till Konungens befallningshavande senast före klockan tolv på dagen i länen den 15 juli och i Stockholm den 31 augusti eller, om då är helgdag, nästföljande dag; och böra de skattskyldiga härom erinras genom den kungörelse, som omförmåles i 42 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

2 mom. Därest för skattskyldig anstånd med skattens erläggande, utöver vad enligt 9 § kan gälla, prövas högst nödigt, må prövningsnämnd medgiva sådant anstånd i enahanda ordning, som i 1 mom. är föreskrivet i fråga om eftergivande av skatt, dock att sådant uppskov ej må vara längre än att hela skattebeloppet skall vara erlagt senast före utgången av år 1920. Prövningsnämnd må, där den så finner lämpligt, i dylikt fall fordra ställande av säkerhet för den del av skatten, i avseende på vilken anstånd medgives. Angående framställning om anstånd ävensom kungörelse härom gäller vad i 1 mom. sägs beträffande eftergivande av skatt.

3 mom. Besvär över prövningsnämnds beslut i fråga om eftergivande av värnsskatt, så ock i fråga om anstånd med densammas erläggande, må föras i den för överklagande av prövningsnämnds beslut rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade ordning.

4 mom. Där värnsskatt eftergivits eller anstånd på sätt i 2 mom.

sägs beviljats, skall utdrag av prövningsnämndens protokoll i ärendet genom protokollsförändens försorg tillställas vederbörande uppborrdsmyndighet.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 augusti 1914.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Vennersten anförde:

Sedan Eders Kungl. Maj:t i statsråd den 18 maj detta år behagade besluta avlåtande till riksdagen av en proposition med förslag till förordning om värnskatt, hava inträffat viktiga händelser, vilkas återverkan på vårt lands näringsliv ännu icke kan överskådas. Detta läge kan i sin ordning icke undgå att beröra frågan om sättet för värnskattens uttagande. En så enastående stor skatt, lagd på ett helt litet antal personer och företag, måste nämligen, såsom jag redan vid den ursprungliga propositionens framläggande hade tillfälle att erinra, även i lugna tider utöva en allvarlig inverkan på landets näringsliv; och i tider, då landets penningmarknad och produktion redan förut arbeta under svåra förhållanden och måste anstränga sig att återvinna sitt jämviktsläge, kan ett forcerat uttagande av en dylik skatt leda till mycket vittgående rubbningar. Det synes mig därför särdeles önskvärt, att man nu med

hänsyn till det ändrade världsläget sörjer för att dylika verkningar av den nya skatten såvitt möjligt undvikas.

Några djupgående modifikationer i förslaget åsyftas dock ingalunda härmed, enär de dels knappast kunna lämpligen verkställas, dels icke heller synas mig erforderliga för ändamålet. En nedsättning i värnsskattens belopp är icke möjlig. Den enda punkt, på vilken en ändring i antydda syfte kan komma i fråga, torde vara den, som gäller tiden för värnsskattens erläggande. Genom en ökad möjlighet till anstånd med inbetalningen torde också det angivna behovet vara tillgodosett, i det att man bör kunna vänta, att näringslivet inom icke alltför lång tid skall återtaga sin lugna gång och skattekraften alltså återvända. Å andra sidan är dock nödvändigt, att vid anlitan av berörda utväg den största försiktighet iakttages, så att icke det med värnsskattens upptagande avsedda ändamålet, nämligen täckande av försvarets engångskostnader, på något sätt äventyras. Emellertid torde det genom en lämplig anordning av dessa kostnader och genom användande, där sådant låter sig göra, av disponibla kassatillgångar för att förskottera behöfliga men ännu icke inflyta belopp vara möjligt att utan åsidosättande av försvarets intressen medgiva något anstånd med värnsskatte-medlens slutliga inbetalande. Jag anser mig därför böra tillstyrka Kungl. Maj:t att förelägga riksdagen förslag till sådan ändring i det ursprungliga förslaget till förordning om värnsskatt, att möjlighet beredes för det förlängda anstånd med skattebetalningen, som kan finnas erforderligt.

För anståndets genomförande ligger nära till hands att tillgripa den utvägen, att enskilda skattskyldiga på framställning erhålla anstånd med skattens erläggande, på samma sätt som de, enligt 24 § i förslaget till förordning om värnsskatt, efter dylik framställning kunna få det under ett visst år till betalning förfallna beloppet helt eller delvis efterskänkt. Såsom jag strax skall utveckla närmare, synes mig även en ändring i 24 § i denna riktning böra vidtagas; men den är enligt min mening icke tillräcklig. Om näringslivet befinner sig i ett sådant läge, att ett förlängt uppskov *i allmänhet* är önskvärt, medför en dylik behandling av de individuella fallen dels ett stort överflödigt besvär för både myndigheter och skattskyldiga, dels även, att många skattskyldiga icke komma att begära samt följaktligen heller icke att erhålla det uppskov, som från penningmarknadens och produktionens synpunkt vore önskvärt. Det *allmänna* intresset i ett uppskov blir med andra ord icke tillgodosett vid en behandling av de individuella fallen, och det är just detta allmänna intresse, som enligt min mening nu företrädesvis måste tillvaratas.

Det synes mig därför vara riktigast, om man, med bibehållande

i sak av den nuvarande bestämmelsen i förslagets 9 §, om inbetalningen på högst tre år, kompletterade densamma med en föreskrift, varigenom Kungl. Maj:t, för den händelse förhållandena inom riket synas Kungl. Maj:t göra sådant nödigt, må förordna om förlängt anstånd. Bemyndigandet bör emellertid begränsas på sådant sätt, att under alla förhållanden hela skatten skulle vara inbetald före utgången av år 1918. Denna bestämmelse torde lämpligen kunna ingå såsom ett 2 mom. i 9 §, vilken jämväl i övrigt torde böra uppdelas i moment. Vidare torde böra intagas ett 3 mom. angående rätt att inbetala beloppet före den genom anstånd medgivna terminen och motsvarande bestämmelse utgå ur 1 mom. De nuvarande andra och tredje styckena bliva 4 och 5 mom.

Härmed synes i möjligaste mån vara sört för mötande av de *allmänna* olägenheter, som värnskatten enligt det ursprungliga förslaget skulle kunnat medföra i nuvarande läge. Utan tvivel kunna emellertid inträffa *enskilda* fall, där ett längre uppskov än det generellt medgivna (vare sig detta skett enligt 1 eller enligt 2 mom. i 9 §) vore önskvärt, utan att de skattskyldigas ställning likväl vore sådan, att ett fullständigt eller partiellt efterskänkande av skatten enligt föreskriften i 24 § kunde anses befogat. Om bestämmelse finnes rörande dylika, sannolikt ganska talrika individualfall, kan man se bort ifrån dessa vid övervägandet av ett allmänt uppskov. Man synes därför ha goda skäl att komplettera 24 § med en föreskrift, som medgiver uppskov med skattebetalningen på därom gjord framställning från skattskyldig, vilken prövas vara i stort behov därav, dock så att hela skattebeloppet skall vara inbetalt senast före utgången av år 1920. Prövningsnämnden bör då, på samma sätt som fallet är beträffande eftergivande av skatten, kunna pröva sådana ansökningar under vart och ett av de år, under vilka skatten förfaller till betalning. I vissa dylika fall kan det befinnas möjligt för den skattskyldige och nödigt för bevarande av kronans rätt, att skattskyldig vid erhållande av anstånd ställer säkerhet för erläggande av den del av skatten, för vilken anstånd beviljats; och prövningsnämnden torde därför böra äga befogenhet att fordra dylik säkerhet. Anstånd kan vara särdeles behövt även för aktiebolag; och den begränsning till enskilda personer, som äger rum i avseende på eftergivande av skatten, synes därför icke böra förekomma beträffande anstånd.

Hela bestämmelsen infogas lämpligen som ett 2 mom. i 24 §. De nuvarande andra och tredje styckena torde kunna betecknas såsom 3 och 4 mom. samt böra kompletteras med föreskrift, att beslut i fråga om anstånd må överklagas och att protokoll i samma ärende skall insän-

das i samma ordning, som nu är bestämt i fråga om eftergivande av skatt. I första stycket av 24 §, betecknat såsom 1 mom., erfordras endast den formella ändring, som betingas av det nya 2 mom. i 9 §.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med vad ovan angivits upprättat förslag till ändrad lydelse av 9 och 24 §§ i det förslag till förordning om värnsskatt, som Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 18 maj 1914 avlåten proposition, nr 85, föreslagit riksdagen antaga, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t, med återtagande av nyssberörda förslag till förordning om värnsskatt i vad det avsåge 9 och 24 §§ i förordningen, måtte föreslå riksdagen besluta, att nämnda paragrafer skulle erhålla den lydelse, det upplästa förslaget utvisade.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilagan litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnar Hultman.
